



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Via Vitæ Operis Hvivs Hypothesis

Florentius <Batavus>

Antverpiae, 1551

De disciplina in vsu membrorum seruanda. Ca. 7.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30077

mento iustitiæ, & veste illa nuptiali charitatis, & tanquã sponsam ornare dignetur virtutum monilibus, vt ne in extremo illo iudicio appareat cõfusio nuditatis tuæ, & vt calida veste charitatis munire te possis aduersus frigus omne torporis, et aduersus flatum omnem diabolicarum suggestionum. III.

DVm inopem quempiam videre contingit, eumque mendicum, lacerum, aut pannosum, caue illum fastidias, sed potius in mentem tibi subeat suscepta tui causa paupertas Christi, ad hæc metue te cumque cogita animam tuam fortasse longè sordidioribus opertã esse ante oculos diuinæ maiestatis, quam is sit foris ante oculos hominũ: & ex amore paupertatis Christi (vt ita animam tuam vindices ab egestate spirituali) libens aliquam eidem imperitare eleemosynam, modo tibi suppetat facultas.

De disciplina in vsu membrorum seruanda. Ca. 7.

Post disciplinã in vestitu seruãdã, hic iã dicendũ quomodo homo sollicitus esse debeat seruãdæ disciplinæ in vsu membrorum: & in omnibus actionibus, vt in eundo, stãdo, sedẽdo, loquẽdo, vidẽdo, audiẽdo & similibus. Cõdecēs enĩ est & rationale, vt ei seruiamus vtroq; nẽpe aĩa simul & corpore q; vtrũq; et cõdidit & nobis donauit.

Tunc

DE PROBITATE

Tunc autem dignè ei corpore famulamur, quando membris nostris non in aliud utimur, quàm in quod ille nobis ea donauit, & quo illi obsequium aliquod impendere solemus. Cauendum autem ne membra alia aliorum functiones seu operas occupent aut interturbent: quemadmodum nonnullis id vsu venire cernimus. Videas enim nonnullos dum loquuntur & manus simul & pedes indecorè agitant. Alios item videas, luminibus vagis nihil nõ adspectantes, etiã quæ ad ipsos nihil attinēt, & quæ contueri parum habetur decorum. Præterea alios nonnullos capita sua mouentes seu rotâtes videas, dum quid audiunt vident aut loquuntur, quod ipsos malè habet, aut admirationem aliquam adfert. Quæ omnia argumenta sunt vagi atq; indomiti spiritus, qui nusquã non conatur omnib⁹ modis sese exerere. At homo spiritualis sollicitè sese debet in omni exteriori apparatu cõponere, ac totum sese accommodare, vt membris suis ad ea præstanda utatur, ad quæ destinata sunt, idque ita modestè ne quis merito possit offendi. Reperias enim nonnullos qui fere non arrigant aureis, nisi etiam hiatum quandam oris faciant, quasi verba ipsa per os sint excepturi. Alij si quid serio

211

serio operentur, rictum oris indecorè disterminant, corrugatis vtrinque buccis, & nudatis interdum dentibus, aut exerta foras lingua. Alij quoties inter laborandum mēbra mouent, toties & oris habitum distrahunt. Alij dum loquuntur, manibus gesticulari nō cessant, digitos in altum tollunt, manus in omnem partem euentilant: sicque non tã lingua loquuntur quã manibus. Alij si quid audiant insolentius, capite in alterum reflexo humerum, vnicã aurem veluti ostentãt, quasi altera obsurduerint: & quasi non iuxta vtraque auris auditui seruiat. Sunt & aliæ sexcentæ histrionicorum gestuũ forme, planè indecorè atque adeo etiam Deo pariter & hominibus displicentes, quos percensere longum sit. Proinde quisquis amans est honestatis & ciuilitatis, in primis curabit, vt vultus sui habitus maturus sit & placidus, non amarulentus nec toruus: non vltra modum hilaris, nec rursus vltra modum seuerus, sed medio quodam modo, nempe & matura quadam dulcedine, & dulci quadam maturitate temperatus. Hanc autem placidam grauitatem seruari oportet non tã in publico apud alios quam in occulto nullo spectatore homine: propterea quod dissolutio vel oculis diuinæ maiestatis atque angelicorum spirituum

R conspe

DE PROBITA TE

conspectibus summoperè displiceat: ita vè
 Deus non raro propter eam sua dona mora-
 talibus subtrahat: quemadmodū probè no-
 runt qui spiritu ambulāt, & tam infusæ quā
 subtractæ gratiæ studiosi sunt obseruatores.
 In hac autē virtute sicut præcipua spiritualis
 progressus sita est prosperitas felicitas &
 vtilitas: ita huiusce virtutis seruandæ studio
 parum adhibent operæ, parumq; sibi displi-
 cent dissolutionis alicuius, seu reliquorum
 interni profectus obstaculorum nomine,
 quotquot Deo non student per verum amo-
 rem & eidem spiritu copulari, contenti in-
 terim dilectione quadam sterili atq; euani-
 da: qui an sibi faciant satis, viderint ipsi. Hu-
 ius rei typū prætulit lex illa vetus dum ve-
 tuit offerri in sacrificium Domini, quicquid
 vitio aliquo seu macula, vt claudicatione ce-
 citate, morbo, aut alio aliquo incommodo
 esset deformatum. Omnis inquit macula nō
 erit in eo. Si cæcum fuerit si fractum, si cica-
 tricem habens, si papulas aut scabiem, aut
 impetiginem, nō offeretis ea Domino: nec
 adolebitis ex eis super altare Domini. Deus
 qui in omnibus suis est absolutissimus, taleis
 quærit famulos qui nusquā vllam habeant
 vitij alicuius maculam. Sicut enim in cælo
 habet seruos suos, sed ex omni parte perfe-
 ctos:

Leu. 22. c.

ctos: (sine macula enim sunt ante thronum Dei, vti sacra testatur Apocalipsis,) ita in terra de nullo verè sibi placet nisi qui hanc sibi studet integritatē parare, iuxta id quod scriptum est. Omnia facito secundum exemplar quod tibi in mōte monstratū est. Hinc etiam Moses ait. Perfectus eris, & absque macula cum Domino Deo tuo. Itaq; quisquis moribus est incompōsitis & contaminatis, metuendum ne aut ocijus diuina gratia spoliatur, & Deo reddatur inuisus: aut certè ne iam dudum spoliatus sit, atq; à Deo auersus, iuxta illud Sapientis. Homo apostata, vir inutilis graditur ore peruerso: annuit oculis: terit pedè, digito loquitur: prauo corde machinatur malum: & omni tēpore iurgia seminat. Quem locum pertractans Hugo. Propterea inquit hūc hominē prius apostatam nominauit, quia nisi prius intus à conspectu conditoris mentis auersione caderet: foris postmodum ad incōstantiam & semināda iurgia nō veniret. Huc spectat et illud Iesaiæ. Pro eo q; eleuatę sunt filię Siō & ambulauerūt extēto collo, et nutibus oculorū ibāt, & plaudebāt, & ambulabāt, & pedib⁹ suis cōposito gradu incedebāt, decalua bit Dñs verticē filię Siō, & Dñs crinē earū nudadit. Quo sanè sermone palā indicatur, morū dissolutionē deo sūmopere displicere

Hic aliquid adiecius ex schedis Domini Florentij: Apoc. 14. b. Exo. 75. d & Heb. 7. h. Deute. 18. c.

Pro. 6. b:

Hu. de S. Victore li. de iusti no.

Iesa. 3. c.

R ij vtpote

DE PROBITATE

utpote quæ à corde proficiscatur prophano, parum meticoloso, parumq; sui conditoris memori. Neceffe ergo est hominẽ cõpositum esse in omnibus suis actionibus, in incessu, in motu, in quiete, in colloquio, & ceteris alijs: ita videlicet vt graciosus sit citra molliciem, quietus citra dissolutionem, grauis citra tarditatem, alacer citra inquietudinem, maturus citra amaritudinem, et citra toruitatem & amarulentia seuerus: alioqui non iniuria illi metuendum, ne propediem sit intrus à suo conditore destituendus: et protinus lapsurus aut in ignauiam, aut in sterile otium, aut in conscientia distractionem vel ariditatem, aut alioqui in aliquã animi cœcitatẽ, atq; ita integrum illi nõ erit cor suum intro in semet, nec sursum ad Deum reducere, sicuti dudum consueuerat, quando per diligentem sensuum custodiam, perque decentem morum compositionem, viam ac locum Domino pararat: qui super õnia pacis & tranquillitatis est amator, iuxta illud. Et factus est in pace locus eius.

De honestate externa aliquot præceptiuncule.

His s'ia habes in Spec.
mona. in
op. Beza.

P R I M A.

Quoties domi contineris, aut secretũ te cubile claudit subtractum aspectibus ho-

bus hominum, ibi vsq; memineris Deum ac sanctos angelos tibi esse presentes, & ita omnia agas quasi ipsos corporaliter tibi cerneret adstantes, atq; ita honestatem primum apud remetipsum in priuato seruare discas, quam seruare debeas in propatulo, quo per eiusmodi sedulitatem & prouidentiam commodius huic virtuti adsuescas. Vbi vero quopiam hac in re peccaris, hic protinus seuerum quendam tui ipsius apud Deum ages accusatorem & increpatorem, & tuum agnoscens cum humilitate reatum, diuinam orabis bonitatem, hanc noxam, qua vel ipsam vel proximum offendisti, benignè tibi dignetur ignoscere.

II. Sacrae nostrae religionis ceremonias maxime ad cultum pertinentes ecclesiasticum, ut sunt inclinationes, genuflexiones, prostrationes, prostrationes, manuum coniugationes, multa cura studebis obseruare, interim tamen multo sollicitior, ut intus praestes animo, quod foris exhibes corpore. Veluti dum ceruicem demittis: dum genua solo applicas, dum toto te corpore prosternis, ut toto tunc affectu te ipsum intus Deo submittas, humilians te sub potenti manu ac voluntate ipsius, simul incomprehensam gloriosam & altissimam illam adorans maiestatem,

R in cui

DE PROBITATE

cui omnis subiicitur creatura, & sine qua ni-
hil omnino potes.

III. Caue etiam ne per eiusmodi ceremo-
nias vanam humanarum laudū auram cap-
tare studeas, nèue propter ipsam morum ho-
nestatem pro ciuili & aulico haberi cupias.
Præterea cauebis ne quid agas ritu aliquo
insolentiori præter receptam consuetudinē
locorum seu personarum quibus cum versa-
ris, & ne ob peregrinos tuos mores quempi-
am fortassè offendas, tanquam qui videri cu-
pias, aut cæteros à tuis moribus alienos re-
prehendere satagas: quin potius in omnibus
semper rationem habeas syncerè & colum-
binæ simplicitatis, hoc est in omni actione
synceram habeas intentionem.

III. Sollicitè insuper abstinebis ab om-
ni cuiusuis hominis vel eiusdem tecū sexus,
quamlibet esset probatæ vitæ, atq; adeò arc-
tissima tecum necessitudine coniuncti con-
tractatione, sicuti sunt mutua illa cum incestu
manuum sodalitas, lacertorum in alterius
collū iniectio, menti demulsio, collusio, pal-
pitatio, poyisma, titilatio, & id genus aliq;
illeberales contactus: qui non modo indeco-
ri, verum etiã nonnunquã sunt humanæ con-
ditionis fragilitati periculosi, quod ipsa fa-
cile in plerisq; commoueatur ad impudicos
affectus,

affectus, vnde pudicitiae sponsus Iesus facili-
citer potest offendi.

V. Omni tēpore cauebis ne in ijs quæ ad deuotionem extrariam, vel ad communem spectant Dei cultum inter cæteros sis singularis, maximè tamen in publico. Neq; enim id multū cōfert ad veram pietatem, sed nec magnoperè prouehit deuotionem internā, magnam verò occasionē præbere potest vanæ gloriæ, & plerunque etiam multā habet hypocryseos noxam sibi coniunctam, dum quis propter id religiosior haberi cupit quā re vera sit. At in virtutibus sublimiorib; vt in amore in deuotione animi, in beneficētia in humilitate, in tollerātia & huiusmodi alijs summis nisibus studebis peculiariter esse insignis: nec ob cuiusquā obloquutiones isthuc tuū studiū aliquādo remittes. Nemo enī gloriose coronabitur in regno cœlesti, nisi qui singulariter virtutibus fulserit in regno terrestri.

Quod incessus hoīs debeat esse puidus et cōpositus. ca. 8.

Necessum est præterea hominem promouere cupientē prouidū atq; cōpositū esse in omni suo incessu, non solū vt hac in re decentē seruet modū, verū etiā vt in eūdo sit prouidus, ne videlicet quoquā nisi quò vocat necessitas, se recipiat, alias verò semper quantū fieri potest quietē querat.

R iij

Con-

Vide Spec.
mon. in op
Ber.